

Cofnodion

Pwyllgor Craffu ar Berfformiad – Partneriaethau

Dyddiad: Dydd Mercher, 6 Hydref 2021

Amser: 5.00 pm

Bresennol: Cyngorwyr J Clarke (Cadeirydd), F Hussain, S Marshall, R Mogford ac M Spencer

Yn bresennol: Beverly Owen (Prif Weithredwr), Tracy McKim (Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid), Nicola Dance (Uwch Swyddog Polisi a Phartneriaeth), Neil Barnett (Swyddog Dewis) a Felicity Collins

Ymddiheuriadau: Cyngorwyr M Linton, T Suller and K Whitehead

1 Datganiadau o ddiddordeb

Dim.

2 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 28 Gorffennaf 2021 fel cofnod gwir a chywir.

3 Adroddiad Blynyddol Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2020-21

Gwahoddwr;

Cynghorydd Jane Mudd – Arweinydd Cyngor Dinas Casnewydd a Chadeirydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Casnewydd yn Un (BGC)

Cyflwynodd Cadeirydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Casnewydd yn Un (BGC) y pedwar amcan llesiant i'r pwyllgor a dywedodd fod y bartneriaeth wedi cyflawni amrywiaeth o brosiectau er gwaethaf yr amgylchiadau anodd. Mae cydweithio agos parhaus a ffocws ar welliannau hirdymor ar gyfer y cymunedau lleol. Mae'r adroddiad yn pwysleisio'r gwaith partneriaeth sydd ar waith a bod y partneriaid yn falch iawn o'r cyflawniadau ohono. Ceir enghreifftiau o'r gwaith i ddangos eu dealltwriaeth bod lles yn aml-ddimensiwn ac yn dibynnu ar waith tîm i gynnwys cymunedau Casnewydd.

Mae'r pandemig wedi dangos bod gan bartneriaid BGC Casnewydd yn Un allu enfawr a gwydnwch cymunedol cryf. Amlygwyd hyn trwy nifer o enghreifftiau o unigolion yn dod at ei gilydd i gefnogi ei gilydd; mae'r bartneriaeth yn dymuno cynnal a chefnogi hyn. Eleni, adolygodd y bartneriaeth eu hamcanion yng ngoleuni effaith COVID-19 ac fel rhan o'r newid; mabwysiadodd y bartneriaeth weledigaeth newydd ar gyfer y cynllun. Mae holl weithgarwch y bartneriaeth yn ceisio darparu Dinas falch a chyfeillgar lle mae pobl a lleoedd yn ffynnu. Roedd y partneriaid eisiau cydnabod ei fod yn dal i fod yn gyfnod cythryblus i'r cymunedau lleol a bod y BGC wedi ymrwymo i gefnogi'r busnesau hyn. Mae'r bartneriaeth yn gwrando ar yr unigolion lleol ac yn gwerthfawrogi bod yn rhaid i'r camau a gymerant sicrhau'r canlyniad gorau ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Gallai ffurfio BGC newydd ar gyfer Gwent greu cyfleoedd newydd ac ar gyfer llywodraethu symlach. Sicrhwyd yr aelodau y bydd

cynrychiolwyr Cyngor Dinas Casnewydd yn sicrhau bod Casnewydd yn cael y ffocws a'r ystyriaeth unigryw y mae'n ei haeddu ac yn ceisio cyflawni yn erbyn yr amcanion llesiant.

Amcan Llesiant Cyntaf:

gwahoddwr;

Beverly Owen – Prif Weithredwr Cyngor Dinas Casnewydd

Ymdriniodd y Prif Weithredwr â'r adran adfywio. Mae cryfder y trefniant partneriaeth bod yr adroddiad blynyddol yn dyst i sut mae pawb wedi cydweithio. Cyfeiriwyd at Statws y Faner Borffor a chyfeiriwyd yr Aelodau at yr adroddiad ar ymrwymiad y tîm i Siarter Creu Lle Cymru fel cefndir pwysig i sut mae'r cyngor yn cyflawni. O ran cyflawniadau ac ymyriadau, mae yna nifer o brosiectau gyda llawer o gynnydd wedi'u gwneud ers i'r cynllun llesiant gael ei ddatblygu. Atgoffwyd yr aelodau bod hyn wedi'i gyflawni yn wyneb pandemig byd-eang ond er gwaethaf hyn, mae'r partneriaid yn cynnal cynnydd cystal ag y gallant. Nodwyd rhai ymyriadau, a oedd yn cynnwys Datblygiad Tŵr y Siartwyr sy'n parhau i symud ymlaen er gwaethaf cael ei gwtogi gan y pandemig.

Dywedodd y Prif Weithredwr wrth y Pwyllgor hefyd am nifer o brosiectau uchelgeisiol sydd ar y gweill, megis Ardal Wybodaeth Casnewydd, gwaith ar y Bont Gludo a'r ddinas, y Ddinas, i barhau i ddatblygu ei rhaglen digwyddiadau strategol ar gyfer cynnig diwylliannol ehangach; er enghraifft daeth Marathon Casnewydd Cymru yn ddigwyddiad rheolaidd yn y calendr. Yna cynghorwyd ei fod o waith y BGC; ni ellid bod wedi gwneud hyn heb y partneriaid. Ond nid yn unig am y BGC, hefyd o waith yr Ardal Gwella Busnes, Casnewydd Nawr, Rhwydwaith Economaidd Casnewydd, Casnewydd Ddiogelach a pherthnasoedd cryf eraill y mae'r Cyngor wedi'u meithrin gyda phartneriaid sy'n gweithio'n galed i gadw'r ddinas i symud ymlaen.

Ail Amcan Llesiant:

Gwahoddedigion:

Guy Lacey - Pennaeth, Coleg Gwent

Will Beer – Ymgynghorydd, Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan

Rhoddodd y Partner Arweiniol drosolwg byr o gynnydd yr ymyriadau a ddatblygwyd i weld a oes gan bobl y sgiliau i ddatblygu dinasoedd ffyniannus. Amlygodd y swyddog y Digwyddiad Ffair Ddigidol a Gwaith y Proffesiwn Ymgysylltu Ieuencid. Anogwyr Dysgu Ysgolion – sy'n darparu dysgu amgen ar ddiwedd addysg orfodol – mae hyn wedi llwyddo i leihau nifer yr anghenion. Ymhlith yr ymyriadau eraill a nodwyd gan y swyddogion mae Film Cymru wedi ei sefydlu i hyrwyddo gyrfaoedd mewn rhaglenni teledu a sioeau. Mae cais wedi'i wneud i Gronfa Adnewyddu Cymunedol Llywodraeth y DU, a'r gobaith yw y byddant yn gallu ymestyn hyn i redeg rhaglen chwe mis.

Pwysleisiodd yr Ymgynghorydd ar gyfer Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan bwysigrwyd Datblygiad Blynyddoedd Cynnar. Gosodir y sylfeini ar gyfer datblygiad dynol yn y blynyddoedd cynnar. Felly mae hyn yn esbonio pam mae'r partner eisiau sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau mewn bywyd gan y gall profiadau niweidiol plentyn effeithio'n aruthrol ar eu canlyniadau hirdymor. Felly mae hwn yn faes hollbwysig yr hoffent ganolbwyntio arno ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Manylodd y swyddog ar ddwy astudiaeth achos yn y Betws; Canfyddwr Llwybr y Blynyddoedd Cynnar, a fyddai'n ffordd well o gyfathrebu ac integreiddio'r gwasanaethau ar gyfer pob cam o wasanaethau cyn geni hyd at bum mlwydd oed. Hefyd, Y Gymuned Dysgu Cynnar, sy'n ategu'r rhaglen gyntaf). Ariennir hyn gan Achub y Plant ond mae'n ddull cymunedol – i weld pa amodau sy'n effeithio ar les pobl yn y gymuned hy megis allgáu digidol, beth sy'n effeithio ar eu datblygiad corfforol a chymdeithasol. Mae'r tîm yn gobeithio y bydd hwn yn lasbrint ar gyfer gweddill Casnewydd.

Trydydd Amcan Llesiant:

Gwahoddedigion:

Nicola Prydodicz – Cyfarwyddwr Cynllunio TG Digidol, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan – Cyd-Gadeirydd Grŵp Ymyrraeth Cymunedau Cryf Gwydn gyda Heddlu De Cymru
Huw Jakeway - Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru - Cyd-Gadeirydd Cymunedau Cryf
Harriet Bleach -

Darparodd y Partner o Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan drosolwg o'r Prosiect Cyllidebu Cyfranogol – prosiect lle mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio gyda Chyngor Dinas Casnewydd mewn partneriaeth â chwmni o'r enw Mutual Gain, sef ymgynghorwyr allanol sydd â phrofiad o ymgysylltu â'r gymuned. . Fe wnaethant ddefnyddio £100,000 o gyllid y Bwrdd Iechyd ar gyfer atal, i ymgysylltu â chymunedau a gofyn iddynt gyflwyno cais ar gyfer prosiectau cymunedol ar lawr gwlad i weld sut y gallent gael effaith ar adferiad covid a lleihau anghydraddoldebau.

Roedd diddordeb mawr yn hyn, wrth i 83 o brosiectau gael eu cyflwyno gan y cymunedau lle cymerodd 400 o drigolion ran yn y rhaglen bleidleisio ar-lein. Allan o 83 o brosiectau, roedd 24 ohonynt yn llwyddiannus gyda chyllid yn amrywio o £1000 i £10,000. Mae'r tîm yn edrych ar brosiectau na fu'n llwyddiannus rhag ofn y gallent fodloni rhai o'r meini prawf. Mae'r prosiectau llwyddiannus yn amrywio o brosiectau ieuencid, cynhwysiant digidol a grwpiau teuluol. Gwelodd y prosiectau cymunedol eang eu hystod o frwdfrydedd gan y cymunedau. Mae gwaith blaenorol wedi'i wneud ar raddfa lai yn Pill a Ringland, felly defnyddiodd y tîm yr hyn a ddysgwyd ganddynt.

Mae gwaith wedi'i wneud yn ddiweddar ar ffurf arolygon gyda chymunedau ynghylch llesiant a lefelau trallod meddwl yng nghyd-destun y pandemig. Ffactorau allweddol o hyn sy'n cyfateb i drallod meddwl, lle mae lefel dda o ryngweithio cymdeithasol a gwydnwch personol, mae llai o achosion o drallod meddwl yn cael eu hadrodd. Mae hyn yn dangos sut y gallai'r Gyllideb Gyfranogol greu cyfleoedd gyda'r ffactorau hyn. Byddant yn mynd ar drywydd hyn o ran effaith a bydd y tîm yn ymchwilio i sut i gyflwyno hyn ymhellach wrth iddynt ddeall mwy am ei lwyddiant.

Hysbysodd cynrychiolydd partner Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru y Pwyllgor o safbwynt cryno; dywedodd y partner eu bod wedi dysgu o bandemig eu bod yn gwerthfawrogi eu manau gwyrdd yn fwy a nododd fod enghreifftiau yn yr adroddiad. Tynnodd y Partner sylw at y gwaith gyda chanolfan cyn-filwyr Casnewydd o ran creu cyfleuster rhandir i helpu lles meddwl y cyn-filwyr ac adeiladu ar y gwaith gwirfoddol presennol sydd ganddynt fel bod trafodaethau'n mynd rhagddynt gyda CMGG ar hyn. Pwysleisiodd y partner mai eu huchelgais yw defnyddio'r manau gwyrdd a'u bod yn arsylwi'r peilot sy'n cael ei gynnal ar hyn o bryd yng Nghaerffili i ddysgu o hynny. Diolchodd y Partner yn bersonol i gydbartner, Harriet Bleach a'r tîm o Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n parhau i ariannu'r prosiect. Mae Harriet wedi cynyddu'r rhwydwaith gwyrdd hyd at 130 o gyfranogwyr. Hysbyswyd yr aelodau bod y rhwydwaith hwn yn weithgar iawn ond mae'r pandemig wedi effeithio arno ond mae'r tîm yn gweithio'n galed gyda diweddariadau ac yn edrych i gael plattform digidol tra'n gyfyngedig.

Pedwerydd Amcan:

Gwahoddedigion:

Huw Jakeway - Prif Swyddog Tân, Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru
Harriet Bleach – Cyfoeth Naturiol Cymru

Dywedodd y Partner wrth y Pwyllgor yr hoffai glymu'r pedwerydd amcan gyda'r trydydd a soniodd am wneud y mwyaf o fannau gwyrdd a grybwyllwyd yn yr adroddiadau. Pwysleiswyd i'r Aelodau os defnyddir y manau gwyrdd yna bydd trigolion yn teimlo'n fwy diogel. Mae ymarfer mapio data yn cael ei gynnal ar hyn o bryd rhwng Cyngor Dinas Casnewydd, Heddlu Gwent, Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru a'r tîm tipio anghyfreithlon i gael trosolwg o aflonyddwch, ymddygiad gwrthgymdeithasol, cynnau tanau'n fwriadol ac ati, mewn manau gwyrdd fel eu bod yn gallu targedu adnoddau lle bo'n briodol.

Trwy'r Cyd-grŵp Gwasanaethau Brys lle mae Prif Gwnstabl Heddlu Gwent sydd wedi bod yn arwain ymgyrch yn erbyn trais yn erbyn gweithwyr brys sydd wedi'i fapio gan ddata.

Gofynnodd y Pwyllgor i'r canlynol:

- Soniodd Aelod o'r Pwyllgor am her trafnidiaeth gynaliadwy yn yr adroddiad a mynegodd bryder nad yw'r fenter bysiau fflecsi newydd yn cwmpasu Casnewydd gyfan gan ei bod yn dod i ben mewn rhai wardiau. Gwelwyd nad oes llawer o deithwyr ar y bws fflecsi. A allai partneriaid y bwrdd wneud sylwadau ynghylch a yw hyn yn ddigon effeithiol?

Eglurodd yr Arweinydd wrth y Pwyllgor fod y partneriaid a oedd yn bresennol yno i adrodd ar y cynllun a bod partneriaid yn bresennol i roi sylwadau ar y cynllun yn benodol; dim mentrau cynllun Cyngor Dinas Casnewydd. Dywedodd yr Arweinydd fod y partneriaid yn edrych ar ystod o ymyriadau yn ymwneud â chynaliadwyedd, teithio llesol ac aer glân a fydd yn gwella bywydau dinasyddion Casnewydd. Crybwyllwyd eu bod wedi cymryd rhan yn y Diwrnod Aer Glân ac ar hyn o bryd yn edrych ar lwybrau teithio llesol. Mae'r gwaith hwn yn y cynllun yn dangos sut mae'r partneriaid yn cydweithio ar draws y sector cyhoeddus i edrych ar sut i wella bywydau'r trigolion. Soniwyd bod ymyriadau trafnidiaeth ar draws Prifddinas-ranbarth Caerdydd er enghraifft cerbydau tacsï trydan, bysiau trydan. Gyda'r sefydliad partner hwn roeddent yn gallu rhannu a hyrwyddo lle roeddent yn trosi rhan o'u cerbydau trydan. Mae buddsoddiad eithaf sylweddol mewn cynaliadwyedd ar draws y bartneriaeth gan eu bod yn cydnabod ei fod yn bwysig iawn. Yn y tymor hir,

Pwysleisiodd yr Arweinydd fod cynaladwyedd yn rhan annatod o nodau cenedlaethau'r dyfodol, a bydd y cyflawniadau o'r ymyriadau a wnaed yn llinyn aur y mae'r bwrdd gwasanaethau cyhoeddus a phartneriaid wedi ymdrechu'n galed iawn i'w integreiddio ers sefydlu'r cynllun.

- Dywedodd yr aelodau ei bod yn dda dysgu am y gwaith y mae Fforwm Lluoedd Arfog Casnewydd a Chyngor Dinas Casnewydd wedi bod yn ei wneud gyda chanolbwynt y Cyn-filwyr. Fodd bynnag, mae gwaith y mae angen ei wneud o hyd gyda chyn-filwyr ond hefyd ar gyfer gweithwyr y gwasanaethau brys hefyd. Llongyfarchodd yr Aelodau y partneriaid ymhellach gan yr hoffent iddynt barhau â'r gwaith da ar gyfer y cyn-filwyr.
- Cyfeiriodd yr aelodau at y trydydd paragraff ar dudalen 86 o'r cynllun; lle mae'n nodi bod y bartneriaeth yn perfformio'n dda yn erbyn y rhan fwyaf o'i dangosyddion. Gofynnwyd i'r partneriaid ymhelaethu ar y derminoleg 'yn dda' a sut mae'r partneriaid yn gweld eu hunain yn gweithio'n dda? Pe gallent farcio eu hunain, er enghraifft, allan o raddfa o ddeg.

Nododd yr Arweinydd o ran cynnydd eu bod yn graddio eu cynnydd mewn safle, trwy raddio cynnydd y partneriaethau yn erbyn cyfradd eu hymyriadau mewn system raddio. At ei gilydd, maent wedi atgyfnerthu'r bartneriaeth gan eu bod newydd ddechrau gwneud gwelliannau i fywydau dinasyddion fel y dengys yr enghreifftiau yn yr adroddiad. Croesawodd yr Arweinydd fewnbwn gan y partneriaid ar hyn.

Dywedodd Ymgynghorydd Blynnyddoedd Cynnar BIPAB eu bod yn teimlo eu bod yn gwneud yn dda ond y gallent wneud yn well. Un o'r pethau y maent yn ceisio bod o'r bartneriaeth, yw hunanfodlon. Maent am fod yn gwella'n barhaus o ran mesurau mwy gwrthrychol. Mae'r partner wedi cael y 'Mynegai Lleoedd Llewyrchus' sy'n caniatáu iddynt raddio Casnewydd o gymharu ag

Awdurdodau Lleol eraill ar draws y DU. Mae hyn yn galluogi'r bartneriaeth i ganolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n effeithio ar lesiant pobl yn y ddinas.

Crybwyllwyd dau bwynt pellach; yn gyntaf ei bod yn bwysig nad dyma'r man lle maent yn gwella ac yn gwneud yn well a sicrhau bod y pedwar amcan hynny'n gweithio wrth wraidd popeth a wnânt. Ac yn ail, os ydynt yn edrych ar fesurau mwy gwrthrychol, mae ganddynt y Mynegai Lleoedd Llewyrchus sy'n caniatáu i'r partner ganolbwyntio ar y gwahanol feysydd llesiant hynny yn y Ddinas sy'n caniatáu iddynt roi eu safle mewn trefn.

- Gofynnwyd i'r Partneriaid a oeddent yn teimlo a oedd gwerthuso eu hunain bob dwy flynedd yn ddigon i sicrhau bod pethau'n newid yn gynyddol a hefyd i herio ei gilydd nid yn unig eu syniadau.

Cynigiodd y partner o Goleg Gwent sicrwydd i'r Pwyllgor bod swyddogion yn rhyngweithio ar berfformiad. Rhoddwyd enghraifft i'r aelodau o is-grŵp o'r enw 'Write Skills Group' lle maent yn edrych yn rheolaidd ar y cynllun gwaith ac yn gofyn i bartneriaid gyfrannu diweddariadau ar gynnydd. Cydnabuwyd yr her ond maent yn gofyn i bobl gyfrannu eu hamser at ddiben ar y cyd.

Dywedwyd wrth yr aelodau eu bod yn herio ac yn dadlau a all y partneriaid wneud pethau'n well. Soniodd y partner ei fod yn gadeirydd cyfarfod sy'n dod â nifer o gynrychiolwyr o wahanol sefydliadau i mewn sy'n golygu llawer o anogaeth, syfrdanu a her sylfaenol wrth fyfyrion yn barhaus.

Dywedodd yr Ymgynghorydd Blynyddoedd Cynnar ar gyfer BIPAB hefyd ei fod wedi bod yn heriol ar y cyfan yn ystod y 18 mis diwethaf oherwydd yr ymateb i Covid. Mae wedi gadael y partneriaid gyda chyfle ar ble i fynd o ran adferiad pandemig, gan iddo ddangos i'r partneriaid beth sy'n bwysig a dyna lesiant pobl. Dadleuwyd bod llawer iawn wedi'i gyflawni gan y BGC a'u bod bellach yn cael cyfle i ail-grwpio wrth iddynt symud i'r cyfnod adfer.

Soniodd Cadeirydd Rhwydwaith Cymunedau Cryf Gwydn eu bod wedi bod yn rhan o'r BGC ers ei sefydlu a'u bod wedi cymryd rhan yn bersonol mewn nifer o drafodaethau ar sut y gwnaethant addasu eu busnes ar sail gwerthusiadau. Esboniodd y partner y bydd disgwyl iddynt ddod ymlaen cyn gynted ag na allant wneud hynny yn ystod y pandemig. Pwysleisiwyd bod cysylltiadau cryf wedi'u gwneud a chysylltiadau nad oedd ganddynt cyn hynny. Bu'r cysylltiadau cryf yn sail i hyn ac maent yn gwbl ddiolchgar yn awr nag yr oeddent o'r blaen.

Daeth yr Arweinydd i'r casgliad bod y bartneriaeth wedi datblygu cynllun gweithredu datblygu eang i herio'r sesiynau partneriaeth; sy'n eu helpu i wybod sut maent yn bod yn effeithiol a dysgu o hynny yn ogystal â hunanarfarnu. Maent wedi bwrw ymlaen â hyn ac un penderfyniad oedd gwahodd Cadeirydd y Pwyllgor Craffu i fynychu'r cyfarfodydd i arsylwi bod gan y BGC yr 'edau aur' hwnnw ar gyfer cysylltedd. Ymhellach, soniodd yr Arweinydd sut mae hyn yn amlygu parodrwydd y bartneriaeth i gael ei chraffu ac i gael adborth.

Nodwyd bod y Cadeirydd wedi cytuno i'r cyntaf o'r sesiynau a bydd hynny gyda Chyngor Ieuenctid Casnewydd. Maent yn falch o fod yn ymgysylltu gan fod hyn nid yn unig yn helpu datblygiad y bartneriaeth; ond mae hefyd yn eu helpu i werthuso eu cynnydd a chydabod eu bod yn cyrraedd grwpiau o bobl.

- Nododd yr aelodau y sôn am adferiad Covid a chynghorwyd y byddai ganddynt ddi-ddordeb mewn clywed beth mae'r panel yn ei ddweud ar; a ydynt yn teimlo bod y gwahaniaeth o ran gweithio o gartref wedi'u gwneud yn effeithlon o ran cyflawni neu a yw wedi herio'r prosiectau gyda phartneriaid yn methu cyfarfod wyneb yn wyneb?

Soniodd partner Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar (ABUHB) eu bod wedi cael eu hanfon i'r ganolfan cydgysylltu digwyddiadau COVID-19 ers mis Chwefror 2020; gyda'r rhaglen Orlhain, Orlhain a Diogelu ledled Gwent a'r rhaglen frechu torfol. Mae hyn yn dangos yr hyn y gellir ei gyflawni gyda chefnogaeth drawsbleidiol gydag amcan unedig gyda chyhoedd sy'n ymgysylltu'n llawn a rhaglen sydd ag adnoddau llawn, ac maent wedi gallu defnyddio datblygiadau mewn technoleg ddigidol i gefnogi'r ymateb. Mae llawer iawn o ddysgu o'r pandemig, os yw'r cymunedau wedi cael yr amodau hynny'n iawn yna gallant gyflawni canlyniadau sylweddol mewn cyfnod byr o amser. Wrth symud ymlaen byddai'n dda cymryd y safbwynt hwn ac edrych ar faterion pwysig iawn eraill megis tlodi plant a newid yn yr hinsawdd.

- Gofynnodd yr aelodau i'r partneriaid ble maent yn gweld eu hunain yn symud ymlaen yn nes at ei gilydd fel partneriaeth yn y dyfodol. Gan fod gan y Ddinas ymyriadau gwych gyda gwestai a marchnadoedd i werthu'r ddinas; a yw'r Ddinas yn gwneud digon i dwristiaeth werthu ei hun? Holodd yr Aelodau ymhellach sut y gallai'r panel brofi eu hunain a gwneud mwy gyda'i gilydd er budd dinasyddion yr ardal leol?

Cyfeiriodd y Prif Weithredwr y Pwyllgor at ei grynodedd o'r llu o brosiectau sy'n mynd rhagddynt yng Nghasnewydd ar gyfer yr amcan cyntaf. Mae'r BGC yn ymwybodol na all fod yn rhaglen ar gyfer cyflawni prosiect yn unig fel y mae'n ymwneud â'r cynnig. Mae dwy agwedd ar hynny a drafodwyd yn helaeth gyda Chasnewydd Un ac Ardal Gwella Busnes Casnewydd Nawr o gwmpas; sut y gallant ddatblygu naratif brodorol am Gasnewydd, a sut y gallant wneud yn siŵr bod y trigolion yn dod yn falch. Gan fod balchder yn ymwneud ag offeryn y farchnad. Yr ail agwedd fu siarad ag amrywiaeth o fusnesau lleol, busnesau bach a chanolig a chyflogwyr mwyaf ar sut y gall y partneriaid farchnata eu hunain i'r byd ehangach.

Mae gan y Ddinas arlwy ddiwylliannol gyfoethog a soniodd am ei dyhead o amgylch y Ddinas Diwylliant. Mae'n sicr ar radar BGC Casnewydd yn Un ond serch hynny o ystyried y 18 mis diwethaf bu'n anodd hybu'r momentwm. Er enghraifft, maent yn datblygu'r rhaglen ddigwyddiadau, a'r wefan wrth iddynt symud drwy'r pandemig ac yn edrych i weld sut y gallant godi'r momentwm hwnnw yn ôl. Sicrhwyd yr Aelodau bod hyn yn rhywbeth sydd ar radar Casnewydd yn Un ar gyfer cynlluniau ar gyfer y dyfodol.

Adleisiodd y Partner ar gyfer Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru yr ymdeimlad o falchder fel rhywbeth y bu'n rhaid i'r BGC ei yrru drwy frand Cyngor Dinas Casnewydd. Cydnabuwyd y gallai fod yn anodd i'r BGC allu gwneud hynny, gan ei fod yn gallu gweithio drwy'r brand y mae pobl yn cysylltu ag ef. Ar bwnc balchder Casnewydd; mae 130 o wirfoddolwyr yn y Rhwydwaith Gwyrdd i annog mannau bioamrywiaeth yng Nghasnewydd. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod hyn yn pwysleisio bod pobl eisiau cofleidio bioamrywiaeth a phopeth sydd gan Gasnewydd. Soniodd y partner hefyd pa mor bwysig yw hi i'r bartneriaeth weithio ar y cysylltiad y tu allan i'r BGC ag ysgolion preswyl i wella bioamrywiaeth yn y mannau gwyrdd yng Nghasnewydd.

- Soniodd yr aelodau am y manau gwyrdd yn eu ward fel St. Mary's, y gerddi cymunedol, Eveswell, a Bwyd am Oes sydd i gyd â mentrau gwych lle mae llawer o wirfoddolwyr yn cymryd rhan yn y gwaith gwyrdd ym Maendy. Llongyfarchodd yr Aelodau'r bartneriaeth ar hynny gan ei fod yn gadarnhaol i'w ward amrywiol a gymerodd ran yn y mater. Er enghraifft maent yn gweithio ar y murlun ym Maendy; mae hwnnw'n brosiect y maen nhw'n edrych ymlaen at ei weld wedi'i orffen.

Cadarnhaodd cynrychiolydd Partner o Cyfoeth Naturiol Cymru fod Maendy Unlimited yn brosiectau gwych sy'n rhedeg deg prosiect ar yr un pryd. Dyma enghraifft wych o gymunedau'n cydweithio ac yn gwirfoddoli - drwy greu'r gerddi cymunedol; nododd y partner ei fod yn gweithio gyda'r grŵp penodol hwnnw yn eithaf aml. Pwysleisiodd y partner fod y gymuned yn allweddol o ran cynaliadwyedd ac yr hoffai ei chadw i fynd wrth iddynt wneud gwahaniaeth.

- Nododd yr Aelodau fod adfywio canol y ddinas gyda dod â'r ystafelloedd byw gyda grantiau i mewn yn wych i weld y gwaith hwnnw'n mynd yn ei flaen. A oes prosiectau gyda manau parcio gwefru trydan i ddod â phobl i mewn, i fyw yn y Ddinas?

Amlygodd y Prif Weithredwr lawer o lwyddiannau, ond hefyd llawer mwy ar y gweill nad ydynt wedi'u cynnwys yn yr adroddiad; megis y prosiect hamdden a'r chwarter. Fel rhan o'u cynllunio ehangach ar gyfer y dyfodol a bydd yr hyn y maent yn ceisio ei wneud mor gynaliadwy â phosibl. Er enghraifft, adeiladu pwyntiau gwefru trydan yn y sector cyhoeddus. Er gwaethaf rhai yn y camau cynnar iawn, mae amser seilwaith gwaith adfywio yn cymryd amser i ddwyn ffrwyth. Mae sgysiau ar hyn yn parhau ac o fewn yr ychydig flynyddoedd nesaf maent yn gobeithio y byddant yn cymryd rhan mewn datblygiadau yn y dyfodol.

- A oes unrhyw ofnau ynghylch terfynau amser fel partneriaeth?

Dywedodd y Prif Weithredwr o ran y mentrau allweddol a amlygwyd y bydd risgiau prosiect bob amser ond eu bod ar y trywydd iawn i'w cyflawni. Fel ymyriadau cynaliadwy, o ran risg; mae'r rhain yn cael eu monitro'n rheolaidd ac yn cael eu hadrodd yn ôl i'r BGC o safbwynt rheoli risg felly maent ar y trywydd iawn i gyflawni o fewn yr amserlenni. Mae pob partneriaeth wedi ymrwymo i'r siarter teithio cynaliadwy a lansiwyd, a chysylltodd y swyddog arweiniol hyn â'r Diwrnod Aer Glân wrth i'r holl bartneriaid sylweddoli beth sydd angen ei wneud. Mae hon yn her ond mae pawb sy'n gysylltiedig yn cydweithio'n dda iawn.

Gwnaeth yr Ymgynghorydd Blynyddoedd Cynnar sylw ar y pwynt am ddatblygiad; mae un o'r llwyddiannau gyda chanllawiau cynllunio atodol ar gyfer teithio cynaliadwy. Cyfrifoldeb y Cyngor yw hyn ond mae'n agored i'r partneriaid gyfrannu; mae hwn yn gyfle gwych o safbwynt iechyd y cyhoedd ar sut y gall hyn helpu'r bartneriaeth i gyflawni canlyniadau iechyd cyhoeddus. Mae'r cyfle hwn i gyfrannu yn enghraifft dda o gydweithio.

- Gwnaed sylw ynghylch gwyrddu ac adfywio gyda'r diddordeb mewn dod yn fwy carbon niwtral. A oes gwybodaeth am bob un o eiddo Canol y Ddinas, hyd yn oed os nad yw o dan gyloch gorchwyl eiddo'r Cyngor. Crynhodd yr Aelod a allant ofyn i bartneriaid a allant roi cyllid grant ar gyfer yr adeiladau preifat hyn i'w cael i wneud hynny hefyd.

Dyweddod y Prif Weithredwr o ran casglu data ynni; mae hynny'n waith parhaus fel rhan o'r Cynllun Ynni Ardal Leol lle mae Casnewydd wedi bod yn gynllun peilot gyda Llywodraeth Cymru dros y chwe mis diwethaf. Bydd hyn yn cael ei gyflwyno i weddill Cymru. Nid yw'n gwbl berffaith ond fe'u sicrhawyd bod Casnewydd o bosibl ar y blaen o ran casglu data ar adeiladau ledled Casnewydd.

- O ran gwyrddni – fel y soniwyd y llynedd gyda thair lleol, roedd syniad i drigolion lleol gael hadau a chynghorion i dyfu planhigion eu hunain. A oes unrhyw ddiweddariadau ar hyn?

Rhoddodd cynrychiolydd Partner Cyfoeth Naturiol Cymru drosolwg o'r cynllun llysiau a dyfwyd gartref A chadarnhaodd fod y pecynnau cartref wedi'u gwneud yn Ringland a'u bod yn bwriadu ei wneud eto'r gwanwyn nesaf ond gobeithio ar draws y pedwar hwb. O ran annog pobl i dyfu bwyd gartref ac yn eu gerddi/balconïau, mae'r partner wedi bod yn dod o hyd i'r adnoddau a'r awgrymiadau ar gyfer hynny ac yn cael y canfyddiadau ar y dudalen cyfryngau cymdeithasol. Dywedodd y partner fod mwy i'w wneud o ran hyrwyddo hynny a'u bod yn ymchwilio i hynny.

Amlygodd yr Arweinydd fod Wastesavers wedi agor eu canolfan ym Maendy. Bydd canolfan ailddefnyddio hefyd yn agor yng nghanol y ddinas; mae hyn yn bwysig iawn gan y bydd yn llyfrgell o bethau lle gall pobl alw heibio i fenthg eitemau i'w helpu a'u cefnogi mewn gweithgareddau.

- A yw'r partneriaid wedi gallu cysylltu modelau rôl ag addysg, ar gyfer y cwricwlwm ac a yw sgiliau wedi'u nodi ar gyfer swyddi gwyrdd? A ellid cysylltu prentisiaid a pha sgiliau sydd wedi'u nodi cyn Covid ac yn awr ar ôl Covid?

ColegEglurodd partner Gwent eu bod yn edrych yn fanwl ar y ffordd y mae trigolion Casnewydd yn gweithio; gan fod gwaith yng Nghasnewydd yn eithaf symudol gyda phobl yn dod i mewn am waith a nifer o drigolion yn gadael y ddinas i weithio. Mae gan y sector twf botensial i gynnig twf hirdymor ar gyfer swyddi gyda swyddi da yn datblygu'r ddinas mewn meysydd fel gweithgynhyrchu a pheirianneg gyda straeon llwyddiant o hynny. Mae arnynt angen sgiliau, megis yn y sector iechyd a gofal. Mae cydweithwyr o'r sector iechyd wedi nodi hynny ac rydym yn edrych ar anghenion Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan ac yn nodi bod ganddynt nifer uchel o swyddi gwag gyda swydd anodd ei recriwtio. Maent yn edrych ar sut y gallant lywio pobl ifanc trwy dynnu sylw at yrfaedd a hyrwyddo mewn meysydd gyfa STEM.

Bydd prentisiaethau yn gymorth allweddol ar gyfer hynny ac mae wedi helpu'r ffordd y mae partneriaid yn gweithio o amgylch y materion sgiliau hyn.

- Pa fath o rwydweithio partneriaeth sydd wedi'i wneud i gydlynu gwaith mwy effeithiol a llewyrchus ar gyfer y byd awyr agored i annog dinasyddion gwyrdd?

Ymatebodd partner arweiniol Cyfoeth Naturiol Cymru gan nodi hynny gyda'r Rhwydwaith Gwyrddach a Diogel, partneriaeth gref ag Ymddiriedolaeth Natur Gwent sy'n eu cysylltu â phlant mewn grwpiau cymunedol fel Pill. Mae Cadwch Gymru'n Daclus hefyd yn cynnal nifer o weithgareddau tebyg. Mae Swyddog Bioamrywiaeth y Cyngor yn gweithio gydag ysgolion lleol ac yn cynorthwyo gyda chynlluniau ar gyfer hyfforddiant llythrennedd carbon sy'n

golygu dysgu mwy am yr ôl troed carbon a'r camau y gallwch eu cymryd. Mae'r math hwn o ddysgu yn cael ei drafod ar hyn o bryd.

- Cydnabu'r Pwyllgor y gwaith sy'n cael ei wneud ar ochr economaidd pethau a nododd sut mae'r Ddinas am ddod â phobl i mewn i'r ganolfan, gan y byddant yn denu mwy o fyfyrwyr gyda'r campws a'r fflatiau newydd. A fu unrhyw newid i bŵer economaidd y ganolfan oherwydd y sefyllfa ôl-bandemig?

Ymatebodd partner arweiniol Coleg Gwent eu bod yn ystyried sut y gall addysg hyfforddi datblygwyr yn y cyfnod adfer. Bu sioe wych o bobl ifanc eisiau mynd yn ôl i addysg wyneb yn wyneb gan fod profiadau dysgu o bell yn gallu amrywio gan nad yw'n addas ar gyfer pob dysgwr. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod galw mawr am addysg fel gweithgaredd cymdeithasol. Soniodd y partner fod yr Ardal Wybodaeth i dynnu pobl i mewn i'r ganolfan yn botensial enfawr.

Cydnabuwyd bod covid wedi effeithio ar ragolygon, a hynny mewn sawl ffordd megis ffyrlo a cholli cyflogaeth a fydd yn her fawr i'r partner fynd i'r afael â hi. Mae yna sectorau allweddol y bydd yn rhaid i'r partneriaid eu cefnogi o ran eu hadferiad ac mae integreiddio eu hyfforddiant yn rhan hanfodol o hynny. Felly mae'r partner yn obeithiol y bydd y prosiect Chwarter Gwybodaeth yn gam mawr i'w helpu i gynnal canol y ddinas.

- Sut mae'r bartneriaeth yn bwriadu tynnu hynny'n ôl i'r cymunedau lleol a chanol y ddinas fel y gall yr arian aros yn lleol i helpu'r trigolion?

Eglurodd y Prif Weithredwr nad yw Casnewydd yn ddim gwahanol i ddinasoedd eraill ac yn anffodus nid oes 'bwled arian' ar gyfer ei phartneriaid. Drwy BGC Casnewydd yn Un, mae partneriaid wedi trafod beth yw pwynt gwerthu unigryw Casnewydd a beth yw'r cynnig gwahanol sydd gan Gasnewydd. Daw hyn gan y cwmnïau annibynnol llai ac mae'n dod yn ôl at un o gwestiynau cyntaf hyn yw trwy farchnata. Gall hyn ddigwydd yn gyntaf trwy gynnal y farchnad a nifer yr ymwelwyr â Chasnewydd i wneud i bobl fod eisiau dod i mewn i'r ganolfan ac yn ail sut i farchnata hynny i eraill i ddod i ymweld. Pan ddaw'r rhaglen frechu i ben; bydd y Ddinas yn debygol o weld pobl yn dychwelyd.

Atgyfnerthodd y swyddog arweiniol hefyd y partner arweiniol o bwynt Coleg Gwent gyda'u sgwrs gynhyrchiol iawn gyda'r Coleg a Phrifysgol De Cymru. Roedd y sgwrs hon yn ymdrin â sut mae'r system addysg a'r eco-system yn helpu i hybu'r economi ar lefelau gwahanol. Hysbyswyd y Pwyllgor yno oherwydd y berthynas waith gref rhwng y partneriaid, y gall y bartneriaeth adeiladu ar hyn o ble y maent.

- Gwnaed sylw y gallai fod angen i'r bartneriaeth roi mwy o brofiadau i bobl sy'n dod i ganol y ddinas a allai fod yn rhywbeth gwahanol, nid ar-lein. Fel cyfle i fod yn feiddgar, mae gan Gasnewydd gelf wych er enghraifft. Mae'r aelodau'n gobeithio y gallai'r partneriaid ddod o hyd i ffyrdd creadigol a gwybodaeth leol i symud y syniad hwnnw yn ei flaen.

Diolchodd y Cadeirydd i'r partneriaid a'r swyddogion am eu hamser ac am ateb pob cwestiwn yn y cyfarfod. Soniwyd bod pawb wedi mynd trwy'r pandemig llawer ond nodwyd y brwdfrydedd ar ran y partneriaid a diolchodd iddynt ar ran y Pwyllgor am y gwaith y maent yn ei wneud.

Casgliadau:

1 . Nododd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2020-2021

2 . Cytunodd y Pwyllgor i anfon y Cofnodion at y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel crynodeb o'r materion a godwyd ac yn benodol roedd yn dymuno gwneud y sylwadau a ganlyn i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus:

- Cafodd yr adroddiad dderbyniad cadarnhaol iawn gan y Pwyllgor. Mae'r adroddiad yn dangos bod y partneriaid yn gweithio'n galed fel tîm ac o ran cyfnod adfer Covid-19; mae'r ffaith bod eu partneriaeth wedi cryfhau yn ystod y 18 mis anoddaf yn swnio'n gadarnhaol. Roedd y Pwyllgor hefyd yn gwerthfawrogi bod y partneriaid yn gallu ateb cwestiynau ei gilydd a chydweithio'n dda, a gwnaeth sylw hefyd ei bod yn amlwg nad oes arnynt ofn heriau a rhoi cynnig ar bethau newydd.
- Roedd yr aelodau'n falch ei bod yn ymddangos bod ymyriadau unigol yn gweithio'n dda a bod y partneriaid yn gwirio ac yn gwerthuso'n rheolaidd.
- Wrth sôn am adfywio canol y ddinas, roedd gan yr Aelodau ddiddordeb ac yn obeithiol symud ymlaen er mwyn i'r ddinas ddod yn wyrdd a charbon niwtral. Gofynnodd yr Aelodau a oes gennym wybodaeth am bob un o'r eiddo neu'r hen adeiladau yng nghanol y ddinas, megis graddfeydd ynni, y gallem fod yn gweithio mewn partneriaeth â hwy.
- Er bod yr Aelodau wedi canmol agwedd gadarnhaol yr adroddiad fel un galonogol, fe wnaethant leisio pwysigrwydd bod yn agored gan y partneriaid lle gallant gyfaddef unrhyw faterion y mae angen gweithio arnynt. Gwnaed sylw os yw'r partneriaid yn edrych ar bersectif y cyhoedd i sicrhau'r nod o fod pawb yn hapus; mae'n rhaid iddynt gydnabod na fydd pob person unigol. Yna gofynnodd y pwyllgor a allai fod gwybodaeth ychwanegol ar ddiwedd yr adroddiad i roi gwybod i bobl pa bethau y mae'r bartneriaeth yn edrych i'w gwneud yn y dyfodol, pa feysydd a allai fod yn ei chael hi'n anodd a beth sydd angen ei wneud i'w goresgyn.
- Roedd yr aelodau'n falch o weld mwy o sôn am Gyfamod y Lluoedd Arfog a'r gwaith i gefnogi Hyb Cyn-filwyr Casnewydd. Canmolodd yr Aelodau'r gwaith da gyda'r cyn-filwyr ac maent yn gobeithio gweld hyn yn parhau mewn adroddiadau yn y dyfodol.
- Argymhellodd y Pwyllgor y dylai'r partneriaid fod yn fwy beiddgar a hysbysebu'n fwy amlygu'r gwaith partneriaeth cryf y maent yn ei wneud ar gyfer y trigolion drwy fod yn falch ac yn onest â'r cyhoedd am eu cydweithrediadau. Er enghraifft, mae'r gwaith blodau a gwyrddni a wneir yn ward Victoria yn edrych yn wych ac mae pobl yr ardal yn gwybod ei fod yno, fodd bynnag efallai nad ydynt yn gwybod o ble y daeth a phwy a'i rhoddodd yno.

4 Adroddiad Cynghorydd Craffu

Gwahoddedigion;

- Neil Barnett – Cynghorydd Craffu

Cyflwynodd yr Ymgynghorydd Craffu y rhaglen waith i'r dyfodol, a hysbysodd y Pwyllgor o'r pynciau a oedd i'w trafod yn y ddau gyfarfod nesaf:

3Tachwedd 2021

- Partneriaeth Menter ar y Cyd Llychlynnaid – Adolygu Strategaeth a Pherfformiad
- Gwasanaeth Cyflawni Addysg - Gwerth am Arian 2020-21

17Tachwedd 2021

- Plant sy'n Ceisio Lloches ar eu Pen eu Hunain

Gofynnodd yr Aelodau i'r canlynol:

- A fyddai'r pwyllgor yn gallu cael sesiwn frifio anffurfiol gyda swyddogion ar gyfer yr eitem Norsege ar yr agenda?

Dyweddodd yr Ymgynghorydd Craffu wrth y Pwyllgor y byddai hyn yn cael ei drafod gyda'r swyddogion i wirio a ellir trefnu hyn.

Terfynodd y cyfarfod am 6.46 p.m